

Jyväskylän yliopiston kirjaston **tiedotuslehti** **Verkkomakasiini**



Jyväskylän yliopiston kirjaston kotisivut (versio 3.0)

Jyväskylän yliopiston kirjaston uudet kotisivut ovat [avautuneet](#) käyttäjille 2.9.2002. Tavoitteena on ollut tehdä sivusto, joka on mieluisa sekä kirjaston asiakkaille että myös sen ylläpitäjille. Iso urakka on nyt saatu suurimmalta osin valmiiksi. Työn tulos on punnittavana käytännössä. Tämä juttu esittelee uuden sivuston. Toinen teksti, "[Projektin matkassa - JYK:n sivustouudistuksen käännteitä](#)" kertoo työn vaiheista.

Tärkein näkyvimmäksi

Uudessa sivustossa on kirjaston käyttäjien kannalta oleellisimpia työkaluja ja tietoa tuotu etualalle. Esimerkiksi JYKDOK-kokoelmatietokantaan pääsee jokaisen sivun yläpalkista. Sivujen alalaidoissa ovat taas näkyvillä oleelliset yhteystiedot kuten käyntiosoite sekä linkit aukioloaikoihin, palautelomakkeelle, sivukarttaan, ja yliopiston kotisivulle.

Asiat on jaettu sivustossa neljään pääryhmään: palvelut, tiedonhaku, kokoelmat ja (tietoa) kirjastosta. Etusivulle on koottu näistä neljästä pääryhmästä tärkeimpiä linkkejä. Lisäksi kirjaston käytön kannalta ensisijaista tietoa on jokaisella sivulla olevissa pikalinkeissä.

Näiden tärkeimpien linkkien valinta perustuu kirjastolaisten kokemukseen siitä, mitä asioita asiakkaat useimmin kysyvät palvelutiskillä, mitä tietoa he eniten tarvitsevat kirjaston käytössä ja tiedonhaussa. Myöhemmin linkkien valinnan osuvuus voidaan tarkistaa käyttäjälögeista. Niistä näkee, mitkä ovat useimmin käytetyt sivut.

Tärkeimpien asioiden toistoa ei ole pidetty sivustossa pahana asiana. Tärkeintä on, että tieto löytyy.

Eksymisen estäminen

Sivuston navigointiratkaisuun on kiinnitetty erityistä huomiota. Yläpalkin "Jyväskylän yliopiston kirjasto" -tekstistä on paluulinkki etusivulle. Valittu pääryhmä on aina näkyvillä ja pääryhmän nimeä klikkaamalla pääsee sen etusivulle.

Vasemman marginaalin hakemisto kertoo tarkemmin sivun tai asian sijainnin kussakin pääryhmässä. Näistä "navigointihakemistoista" muodostuu [sivukartta](#), joka näyttää koko sivuston rakenteen ja asiasisällön.

Elektroniset aineistot esiin

Vanhassa sivustossa kirjaston elektroniset lehdet ja tietokannat oli kuvattu listoihin kiinteille sivuille. On ilmiselvää, että tietojen ylläpito kävi työlääksi aineiston määrän kasvaessa. Myös tiedonhaku listoista oli vaikeaa.

Nyt elektronisia lehtiä, tietokantoja, sanakirjoja ja hakuteoksia voi selata aihealueittain tai etsiä hakulomakkeella [JYKe-palvelusta](#). Se on elektronisten aineistojen kuvailuja sisältävä tietokanta, Turun yliopiston kirjaston [Elektronisen lukusalin](#) ja Oulun yliopiston kirjaston vastaavan [palvelun](#) jyvaskyläläinen versio.

JYKe on ratkaisu, jolla kirjaston tarjoamat 150 eri alojen tietokantaa ja yli 5000 elektronista lehteä saadaan paremmin näkyville ja joka on helpommin ylläpidettävissä kuin elektronisen materiaalin kannalta kankeahko JYKDOK-kokoelmaluettelo. Ylläpidon helpous onkin merkittävä asia elektronisessa aineistojen osalta: elektronisten lehtien osoitteet muuttuvat tiuhaan, tietokantoihin tulee vuosittain laajennuksia.

JYKe toimii oleellisena instrumenttina tiedonhakijalle JYKDOKin rinnalla. Peruseriaate on tämä: JYKDOKista haetaan kirjaston painettu materiaali, JYKestä elektroninen materiaali ja tietokannat.

Saattaa tosin olla, että JYKe on väliaikainen ratkaisu. Kun kansallinen kirjastoportaali saadaan käyttöön lähivuosina, esimerkiksi [FinELib-konsortion](#) kautta hankittujen aineistojen hakeminen voi tapahtua keskitetysti sitä kautta.

WWW-sivut ja JYKDOK

JYKDOK on valjastettu kahdessa erillisessä palvelussa WWW-sivuston käyttöön.

Opinnäytteiden [haussa](#) voi etsiä tietoa Jyväskylän yliopistossa tehdyistä graduista ja lisensiaatintöistä hakulomakkeella. Haku etenee suoraan JYKDOKin WebVoyage-käyttöliittymään. Palvelukirjastojen eli Liikunnan kirjaston, Mattilanniemen kirjaston, Tourulan kirjaston ja Ylistönrinteen kirjaston lehtiä voi hakea omalla [hakulomakkeellaan](#). Julkaisujen nimistä avautuu JYKDOK-haku, josta saa tarkempaa tietoa ko. kausijulkaisun sijainnista. Jälkimmäinen palvelu on vielä kokeilun asteella, kehittäminen jatkuu.

Ideana näissä palveluissa on, että viitetietoa joka on kuvattu kirjaston kokoelmaluetteloon, ei tarvitse kuvailla www-sivustoon uudestaan, vaan se voidaan kytkeä tai siirtää osaksi sitä.

Nyt tämän yhteyden luominen on vaatinut erityisvirityksiä ja ylimääräistä työtä. Uskoisin, että tulevissa kirjastojärjestelmissä on vahvoilla se systeemi, jossa järjestelmän toiminnot voidaan yhdistää paremmin kirjaston www-sivun toimintoihin ja ulkoasuun. Tällöin esimerkiksi kaikenlaisten listauksien luonti osana www-sivuja voisi olla helpompaa.

Yksityiskohtia

Sivustoon on viritelty lukuisia pienempiä apuneuvoja:

1. Jokaisesta sivusta aukeaa linkki sivun tulostusversioon, joka esittää asian tiiviimmin, paperia ja painomustetta säästäen.
2. Sivustossa on lukuisia elektronisia lomakkeita, joiden avulla voi hoidella mm. yhteystietojen muutoksia, tehdä hankintaesityksiä tai antaa palautetta kirjaston palveluista ja www-sivuista.
3. Tärkeimmät asiat on sivustossa käännetty englanniksi, kuten esimerkiksi yhteystiedot, lainausohjeet ja JYKe-palvelu. Jokaisen sivun oikeassa yläkulmassa on "In English"-linkki. Siitä pääsee sivun englanninkieliseen vastineeseen, mikäli sellainen on olemassa.

Sivuston kieliasussa on pyritty ymmärrettävyyteen. Kirjastojargonia on vältetty. Tyylinä on asiattyli, jossa sinua enimmäkseen sinutellaan, hyvä asiakas. Sinuttelu tuo lämpöä tekstiin ja lisäksi se tekee ilmaisusta tiivistä. Asioiden esittämisjärjestyksessä suositetaan tylyn ilmaisun välttämiseksi linjaa, jossa ensiksi sanotaan mitä saat tehdä, sitten mitä et.

Tekninen perusta tietokannassa

Sivusto toimii kirjaston omalla Linux-palvelimella ja se perustuu php- ja mysql-pohjaiseen dynaamiseen ratkaisuun. Tarkoituksena on ollut tehdä kokonaisuus, jossa ylläpito ja muutosten teko on helppoa.

Sivujen tekstien ylläpito tapahtuu www-lomakkeilla. Lomakkeessa suomalaisen tekstikentän alla on myös kenttä englanninkieliselle tekstille. Näin tietojen ylläpito molemmilla kielillä tapahtuu kätevästi. Henkilötietojen, JYKe-tietokannan ja sivun vasemman marginaalin navigointihakemiston ja sivukartan ylläpitoon on omat lomakkeensa. Ohjeet ylläpitäjille aukeavat erilliseen selainikkunaan.

Tekstisisältö ja ulkoasu on erotettu toisistaan. Sivujen ylä- ja alapalkkeja voi muuttaa muutamaa ohjelmaskriptiä muokkaamalla - jokaiseen sivuun ei tarvitse kajota erikseen. Sama koskee tekstin ulkoasua. Kirjasinkoot, linkkien värit jne. määritellään yhdessä tyylitiedossa.

Entisen sivuston osoitteesta www.jyu.fi/library on ohjaus uudelle sivulle, kuten myös osoitteesta kirjasto.jyu.fi ja tulevaisuudessa myös muista asiakkaan kannalta todennäköisiltä tuntuvista kirjaston osoitteista (esim. library.jyu.fi).

Sivusto toimii sekä Netscapen että Microsoft Internet Explorerin käytetyillä

selainversioilla, näistä nykyisin suosituimmalla Explorerilla paremmin.

Lisätietoa:

[Risto Heikkinen](#)

Kehityspäällikkö

p. 014 260 3472